

**POSTĘPOWANIE
ADMINISTRACYJNE
MINIREPETYTORIUM
EWA STEFAŃSKA**

**PIERWSZA
POMOC**

LEX

a Wolters Kluwer business

**POSTĘPOWANIE
ADMINISTRACYJNE
MINIREPETYTORIUM
EWA STEFAŃSKA**

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny ustaw na 2 września 2013 r.

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Ewa Fonkowicz

Łamanie
JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumiel, Krystyna Szych

Układ typograficzny
Kamila Tomecka

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by Wolters Kluwer SA, 2013

ISBN: 978-83-264-4492-0

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Część I. Wykład

Wykaz skrótów	15
Rozdział 1	
Zakres obowiązywania kodeksu postępowania administracyjnego	17
1.1. Zakres przedmiotowy	17
1.2. Zakres podmiotowy	20
Rozdział 2	
Zasady ogólne postępowania administracyjnego	22
2.1. Zasady kodeksowe	23
2.1.1. Zasada praworządności (zwana także zasadą legalności)	23
2.1.2. Zasada prawdy obiektywnej (zwana także zasadą prawdy materialnej)	25
2.1.3. Zasada uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli	27
2.1.4. Zasada budzenia zaufania uczestników postępowania do władzy publicznej	29
2.1.5. Zasada informowania stron i uczestników postępowania	31

2.1.6. Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu	33
2.1.7. Zasada przekonywania	36
2.1.8. Zasada szybkości i prostoty postępowania	36
2.1.9. Zasada ugodowego załatwiania spornych spraw	38
2.1.10. Zasada pisemności postępowania	38
2.1.11. Zasada dwuinstancyjności postępowania	39
2.1.12. Zasada trwałości ostatecznych decyzji administracyjnych	42
2.1.13. Zasada sądowej kontroli decyzji administracyjnych	44
2.2. Zasady pozakodeksowe	45
2.2.1. Zasada oficjalności	45
2.2.2. Zasada domniemania legalności decyzji administracyjnych	45
Rozdział 3	
Organy administracji publicznej i ich właściwość	47
3.1. Właściwość organów	48
3.2. Rozstrzyganie sporów o właściwość	51
3.2.1. Spory wewnętrzne	51
3.2.2. Spory zewnętrzne	52
3.2.3. Przedmiot sporu kompetencyjnego	53
3.2.4. Rozstrzyganie sporu	53
Rozdział 4	
Wyłączenie pracownika, członka organu kolegialnego lub organu	55
4.1. Wyłączenie pracownika od udziału w postępowaniu w sprawie	55
4.2. Wyłączenie organu od załatwienia sprawy	58
4.3. Wyłączenie członka organu kolegialnego od udziału w postępowaniu w sprawie	60

Rozdział 5

Strona w postępowaniu administracyjnym	62
5.1. Pojęcie strony	62
5.2. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych stron	64
5.3. Pełnomocnicy stron	66
5.4. Udział w postępowaniu organizacji społecznych	70

Rozdział 6

Czynności techniczno-procesowe	74
6.1. Doręczenia	74
6.2. Wezwania	83
6.3. Terminy	85
6.3.1. Terminy załatwiania spraw	87
6.3.2. Zażalenie na niezłatwienie sprawy w terminie ..	89
6.3.3. Zasady obliczania terminów	91
6.3.4. Przywrócenie terminu	92
6.4. Metryki, protokoły i adnotacje	96
6.5. Udostępnianie akt	97

Rozdział 7

Postępowanie	101
7.1. Wszczęcie postępowania	101
7.2. Postępowanie wyjaśniające	108
7.2.1. Zasady postępowania dowodowego	108
7.2.2. Środki dowodowe	118
7.2.3. Postępowanie gabinetowe i rozprawa	125
7.3. Zawieszenie postępowania	126
7.4. Umorzenie postępowania	129

Rozdział 8

Decyzje i postanowienia	132
8.1. Pojęcie decyzji administracyjnej	132
8.2. Elementy decyzji	136

8.3. Zasady współdziałania organów przy wydawaniu decyzji	144
8.4. Związanie organu wydaną decyzją	145
8.5. Rektyfikacja decyzji	147
8.6. Postanowienia	149
Rozdział 9	
Ugody administracyjne	152
Rozdział 10	
Postępowanie odwoławcze	154
10.1. Odwołanie od decyzji	155
10.2. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy	158
10.3. Zażalenie	160
10.4. Postępowanie odwoławcze	161
10.4.1. Etap przed organem I instancji	161
10.4.2. Etap przed organem II instancji	165
10.4.3. Zakaz reformationis in peius	171
Rozdział 11	
Środki nadzwyczajne weryfikacji decyzji ostatecznych	173
11.1. Wznowienie postępowania	173
11.2. Stwierdzenie nieważności decyzji	179
11.3. Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej	184
Rozdział 12	
Wygaśnięcie lub uchylenie decyzji	188
Rozdział 13	
Uprawnienia prokuratora	190
Rozdział 14	
Oplaty i koszty postępowania	193
Rozdział 15	
Wydawanie zaświadczeń	195

Rozdział 16

Skargi i wnioski	199
16.1. Przedmiot skargi	199
16.2. Skarga w sprawie indywidualnej	200
16.3. Załatwienie skargi	200
16.4. Przedmiot i rozpatrzenie wniosku	201
Bibliografia	203

Część II. Prawo

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego	207
---	-----

Dział I. Przepisy ogólne	209
Rozdział 1. Zakres obowiązywania	209
Rozdział 2. Zasady ogólne	212
Rozdział 3. Organy wyższego stopnia i organy naczelne	214
Rozdział 4. Właściwość organów	215
Rozdział 5. Wyłączenie pracownika oraz organu	218
Rozdział 6. Strona	220
Rozdział 7. Załatwianie spraw	223
Rozdział 8. Doręczenia	224
Rozdział 9. Wezwania	229
Rozdział 10. Terminy	231
Dział II. Postępowanie	233
Rozdział 1. Wszczęcie postępowania	233
Rozdział 2. Metryki, protokoły i adnotacje	236
Rozdział 3. Udostępnianie akt	239
Rozdział 4. Dowody	239
Rozdział 5. Rozprawa	245
Rozdział 6. Zawieszenie postępowania	247
Rozdział 7. Decyzje	249

Rozdział 8. Ugoda	253
Rozdział 9. Postanowienia	255
Rozdział 10. Odwołania	256
Rozdział 11. Zażalenia	260
Rozdział 12. Wznowienie postępowania	260
Rozdział 13. Uchylenie, zmiana oraz stwierdzenie nieważności decyzji	264
Dział III. Przepisy szczególne w sprawach ubezpieczeń społecznych	268
Dział IV. Udział prokuratora	268
Dział V–VI. (uchylone)	270
Dział VII. Wydawanie zaświadczeń	270
Dział VIII. Skargi i wnioski	272
Rozdział 1. Postanowienia ogólne	272
Rozdział 2. Skargi	273
Rozdział 3. Wnioski	278
Rozdział 4. Udział prasy i organizacji społecznych	279
Rozdział 5. Przyjmowanie skarg i wniosków	280
Rozdział 6. Nadzór i kontrola	281
Dział IX. Opłaty i koszty postępowania	282
Dział X. Przepisy końcowe	284
Skorowidz	287
Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych	299
Rozdział 1. Przepisy ogólne	301
Rozdział 2. Wojewódzkie sądy administracyjne	306
Rozdział 3. Naczelny Sąd Administracyjny	314
Rozdział 4. Przepis końcowy	321
Skorowidz	323

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi	329
Dział I. Przepisy wstępne	331
Rozdział 1. Przepisy ogólne	331
Rozdział 2. Właściwość wojewódzkich sądów administracyjnych	335
Rozdział 3. Właściwość Naczelnego Sądu Administracyjnego	336
Rozdział 4. Skład sądu	337
Rozdział 5. Wyłączenie sędziego	337
Dział II. Strony	340
Rozdział 1. Zdolność sądowa i procesowa	340
Rozdział 2. Strony i uczestnicy postępowania	342
Rozdział 3. Pełnomocnicy	342
Dział III. Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	345
Rozdział 1. Pisma w postępowaniu sądowym	345
Rozdział 2. Skarga	348
Rozdział 3. Wniosek o wszczęcie postępowania	354
Rozdział 4. Doręczenia	354
Rozdział 5. Terminy	359
Rozdział 6. Uchybienie i przywrócenie terminu	360
Rozdział 7. Posiedzenia sądowe	362
Rozdział 8. Postępowanie mediacyjne i uproszczone ..	368
Rozdział 9. Zawieszenie i podjęcie postępowania	370
Rozdział 10. Orzeczenia sądowe	373
Rozdział 11. Prawomocność orzeczeń	384
Dział IV. Środki odwoławcze	385
Rozdział 1. Skarga kasacyjna	385
Rozdział 2. Zażalenie	391
Dział V. Koszty postępowania	393
Rozdział 1. Zwrot kosztów postępowania między stronami	393

Rozdział 2. Koszty sądowe	396
Rozdział 3. Zwolnienie od kosztów sądowych	403
Dział VI. Uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego ..	411
Dział VII. Wznowienie postępowania	413
Dział VIIa. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	417
Dział VIII. Wykonywanie orzeczeń sądowych	421
Dział IX. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt	422
Dział X. Przepisy z zakresu postępowania w obrocie zagranicznym	424
Dział XI. Przepis końcowy	425
Skorowidz	427
O Autorce	439

Część I
Wykład

Wykaz skrótów

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.a., kodeks – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267)
- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
- u.g.n. – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)
- u.p.p. – ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529)
- u.p.w. – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.)

Zbiory orzecnictwa

Biul. Skarb.	– Biuletyn Skarbowy Ministerstwa Finansów
M. Prawn.	– Monitor Prawniczy
M. Podat.	– Monitor Podatkowy
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSA-OZ	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego. Oddziały Zamiejscowe
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
POP	– Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
Pr. Bank.	– Prawo Bankowe
Pr. Gosp.	– Prawo Gospodarcze
Prok. i Pr.-wkl.	– Prokuratura i Prawo – wkładka
ST	– Samorząd Terytorialny

Organy orzekające

SN	– Sąd Najwyższy
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

Rozdział 1

Zakres obowiązywania kodeksu postępowania administracyjnego

1.1. Zakres przedmiotowy

Kodeks postępowania administracyjnego normuje kilka **odrębnych rodzajów postępowań**:

- 1) ogólne postępowanie administracyjne (art. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267),
- 2) postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami powołanymi z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania indywidualnych spraw w drodze decyzji administracyjnych (art. 1 pkt 3 k.p.a.),
- 3) postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń (art. 1 pkt 4 k.p.a.),
- 4) postępowanie w sprawach skarg i wniosków (art. 2 k.p.a.).

Ogólne postępowanie administracyjne charakteryzuje się tym, że jest ono wspólną procedurą służącą rozstrzygnięciu spraw należących do większości dziedzin materialnego prawa administracyjnego. Obok zawartych w kodeksie **przepisów ogólne-**

go postępowania jurysdykcyjnego funkcjonują także **przepisy procesowe szczególne**, które mogą mieć charakter procedur autonomicznych (regulujących całość zagadnień procesowych dla rozpoznawanych spraw danego rodzaju) lub nieautonomicznych (regulujących w sposób szczególny jedynie część zagadnień procesowych, w pozostałym zaś zakresie odsyłających do stosowania przepisów kodeksu, odpowiednio lub wprost). Przykładem **procedury autonomicznej** jest postępowanie podatkowe, natomiast istnienie **procedur nieautonomicznych** przewidują m.in. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) i ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.).

Przedmiotem postępowania administracyjnego jest **rozstrzygnięcie indywidualnej sprawy**, należącej do właściwości organów administracji publicznej, **w drodze decyzji administracyjnej**.

W piśmiennictwie wskazuje się, że **decyzją administracyjną** jest władcze, jednostronne oświadczenie woli organu administracji publicznej, określające sytuację prawną konkretnie wskazanego adresata w indywidualnie oznaczonej sprawie. Organ jest uprawniony do rozstrzygnięcia sprawy w formie decyzji administracyjnej wówczas, gdy dysponuje wyraźną podstawą prawną rangi ustawowej (postanowienie NSA w Warszawie z dnia 27 lutego 1991 r., II SA 84/91, ONSA 1992, nr 3–4, poz. 56).

Przedmiotem postępowania administracyjnego może być **jedynie sprawa administracyjna**. Dlatego obowiązkiem organu administracji publicznej jest ustalenie, czy konkretna sprawa jest sprawą indywidualną, czy sprawa ta należy do właściwości organów administracji publicznej (art. 5 § 2 pkt 3 k.p.a.) i czy jest sprawą podlegającą rozstrzygnięciu w drodze decyzji administracyjnej (wyrok NSA w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2006 r., II GSK 32/06, LEX nr 212199). Natomiast kwestia oceny ważności i zgodności z prawem czynności cywilnoprawnych nie może być przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji administracyjnej, wobec generalnej zasady orzekania w takich sprawach przez sądy powszechne (wyrok NSA w Rzeszowie z dnia 11 kwietnia 1997 r.,

SA/Rz 1454/96, POP 1999, z. 3, s. 75). Również zarządzenia i inne akty organu założycielskiego skierowane do przedsiębiorstwa państwowego nie mają charakteru decyzji administracyjnych i nie stosuje się do nich przepisów kodeksu (postanowienie NSA w Warszawie z dnia 8 kwietnia 1994 r., IV SAB 62/93, ONSA 1995, nr 1, poz. 45).

W art. 3 k.p.a. ustawodawca przewidział **wyłączenia spod zakresu obowiązywania kodeksu**. Jego przepisów nie stosuje się do:

- 1) postępowania w sprawach karnych skarbowych (z wyjątkiem przepisów o postępowaniu w sprawie skarg i wniosków),
- 2) spraw uregulowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa; tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm. (z wyjątkiem przepisów o udziale prokuratora oraz o postępowaniu w sprawie skarg i wniosków),
- 3) a także, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej:
  - postępowania w sprawach należących do właściwości polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych (z wyjątkiem przepisów o postępowaniu w sprawie skarg i wniosków),
  - postępowania w sprawach wynikających z nadrzędności i podległości organizacyjnej w stosunkach między organami państwowymi i innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi,
  - postępowania w sprawach wynikających z podległości służbowej pracowników organów państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych (z wyjątkiem przepisów o postępowaniu w sprawie skarg i wniosków).

W ostatnich trzech kategoriach postępowań przepisy kodeksu mogą być stosowane wyłącznie w zakresie, w jakim wynika to wyraźnie z ustaw szczególnych. Ostatnie dwie kategorie spraw dotyczą stosunków wewnętrznych w administracji, co uzasadniało wyłączenie ich regulacji spod działania kodeksu. Ponadto **przepisów kodeksu nie stosuje się** w sprawach wynikających z immunitetów dyplomatycznych i konsularnych oraz umów i zwyczajów międzynarodowych (art. 4 k.p.a.), albowiem w tym zakresie **pierwszeństwo mają regulacje prawa międzynarodowego**.

■ **MINIREPETYTORIA** to seria specjalnie przygotowanych książek, które umożliwiają szybkie przyswojenie wiedzy z danego przedmiotu oraz będą pomocne w powtórzeniu wcześniej opanowanej materii przed egzaminem lub kolokwium.

■ Publikację wyróżnia:

- przystępne i zwięzłe ujęcie tematu – przedstawienie najważniejszych wymaganych wiadomości z zakresu procedury administracyjnej,
- możliwość korzystania z pełnych tekstów ustaw – Kodeks postępowania administracyjnego, Prawo o ustroju sądów administracyjnych, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi,
- przyjazny format,
- atrakcyjna cena.

■ Książka przeznaczona jest przede wszystkim dla studentów wydziałów prawa i administracji oraz dla osób przygotowujących się do egzaminów wstępnych na aplikację prawnicze.

Darmowy dostęp do programu

LEX dla Studenta

<http://www.produkty.LEX.pl/student>

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Cena 19,90 zł
(w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-264-4492-0

9 788326 444920